

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

69.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 30-го Августа — 1838 — Wilno. Wtorek. 30-go Sierpnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 21-го Августа.

4-го числа Государь Императоръ изъ Крейта изволилъ отпрывиться въ Мюнхень, куда Его Величество Король прибылъ въ тотъ же день, для принятія Государя. — На другой день, Государь Императоръ, въ сопровожденіи Короля, осматривалъ все примѣчательности сей столицы: картинную галерею статуй древнихъ и нынѣшнихъ временъ и вновь возводимый Королемъ дворець. — Обѣдъ былъ у Короля. — Вечеромъ Его Величество изволилъ быть въ театрѣ.

6-го числа, въ день Преображенія Господня, и рожденія Ея Высочества Великой Княжны Маріи Николаевны, Государь Императоръ изволилъ быть у обѣдни въ Греческой церкви, а потомъ присутствовалъ у смотра войскъ, составляющихъ гарнизонъ Мюнхена, послѣ котораго отправился обратно въ Крейтъ, куда и прибылъ благополучно того же числа, въ шесть часовъ по полудни.

О пребываніи Его Императорскаго Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича въ Эмсъ, съ 26 Іюля (7 Августа) по 2 (13) Августа.

Съ 28-го Іюля, Его Императорское Высочество началъ пользоваться свое минеральными водами. Погода стоитъ самая благоприятная. Государь Цесаревичъ чувствуетъ себя весьма хорошо, и ежедневно, сверхъ обыкновенныхъ утреннихъ и вечернихъ прогулокъ пѣшкомъ, изволилъ ѣздить кататься по окрестностямъ, или въ экипажѣ, или верхомъ.

На другой день прибытія Государя Наслѣдника въ Эмсъ, все Русскіе подданные, находящіеся здѣсь, на водахъ, имѣли счастье представляться Его Императорскому Величеству. (С. II)

Высочайшія Грамоты.

I.

Королевскому Датскому Чрезвычайному Посланнику и Полномогному Министру, Графу Блому.

Искреннее усердіе, съ коимъ вы при долговременномъ пребываніи въ Россіи способствовали къ сохраненію дружественныхъ сношеній нашихъ съ Его Величествомъ Королемъ Датскимъ, и отличныя заслуги, вновь оказанныя вами во время присутствія въ Копенгагенѣ Любезнѣйшаго Сына Нашего Его Императорскаго Высочества Великаго Кнзя Наслѣдника Цесаревича, приобрѣли вамъ полное право на истинную Нашу признательность. Въ ознаменованіе оной, Мы пожаловали васъ Кавалеромъ Ордена Св. Апостола Андрея Первозваннаго, знаки котораго присемь препровождаемъ, пребываемъ вами благосклонны.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ Теплицѣ.
15-го Іюля 1838 года.

II.

Наталинику Инженеровъ Дѣйствующей Арміи, Нашему Генералъ Лейтенанту Дену.
Отлично-ревностные и неусышные труды ваши

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 21-go Sierpnia.

Дня 4 Сierpnia, CESARZ JEGO MOŚC z Kreuth wyjechał do Monachium, dokąd Jego Królewska Mość przybył tegoż dnia, dla przyjęcia NAJJAŚNIEJSZEGO PANA. — Nazajutrz, CESARZ JEGO MOŚC, w towarzystwie Króla, oglądał wszystkie osobliwości tej stolicy: galeryą obrazow, galeryą posagow starożytnych i nowszych czasow i nowo stawiany przez Króla pałac. — Obiad był u Króla. — Wieczorem CESARZ JEGO MOŚC raczył byđz na teatrze.

Дня 6-го, въ день Пречистенія Папскаго, и народzin JEJ WYSOKOŚCI WIELKIEJ XIEŻNICZKI MARYI NIKOŁAJEWNY, CESARZ JEGO MOŚC raczył byđz na Mszy Świętej w kościele Greckim, a potem był obecnym na przeglądzie wojsk, składających garnizon Monachium, po którym udał się na powrót do Kreuth, dokąd przybył szczęśliwie tegoż dnia, o godzinie szóstej wieczorem.

О pobycie JEGO CESARSKIEJ WYSOKOŚCI PANA NASTĘPCY CESARZEWICZA w Ems, od 26-go Lipca (7-go Sierpnia) do 2-go (13) Sierpnia.

Od 28-go Lipca, Jego Cesarska Wysokość rozpoczął swoją kuracyą wodami mineralnemi. Pogoda trwa przyjemna. Cesarzewicz Jego Mość czuje się bardzo dobrze, i co dzień, oprócz zwykłych rannych i wieczornych przechadzek, przejeżdża się po okolicach, w pojeździe albo konno.

Nazajutrz po przybyciu CESARZEWICZA JEGO MOŚCI do Ems, wszyscy poddani Rossyjscy, tu znajdujący się dla używania wód, mieli szczęście przedstawiać się Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI. (P. P.)

NA UWYŻSZE DYPLOMATY.

I.

Królewskiemu Duńskiemu Nadzwyczajnemu Posłowi i Pełnomocnemu Ministrowi, Hrabie Blom.

Prawdziwa gorliwość, z jaką przez długi pobyt wasz w Rossyi przykładaliście się do zachowania przyjacielskich stosunkow naszych z Najjaśniejszym Królem Duńskim, i odznaczające się zasługi, nowo okazane przez was w czasie obecności w Kopenhadze Najukochańszego Syna Naszego Jego Cesarskiej Wysokości WIELKIEGO XIECIA NASTĘPCY CESARZEWICZA, zjednały wam zupełne prawo do prawdziwej Naszej wdzięczności. Dla jej oznamionowania, Mianowaliśmy was Kavalерem Orderu Sw. Apostoła Andrzeja Pierwszego Wzwanania, którego znaki, przy niniejszym przesyłając, zostajemy ku wam przychylni.

Na autentyku Własną Jego CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

W m. Toplitz.
15-go Lipca 1838 roku.

NIKOŁAJ.
(P.P.)

II.

Naczelnikowi Inżynierów Armii Działającej, Naszemu Jenerał-Porucznikowi Denowi.
Odznaczające się gorliwością i niezmordowane pra-

по завѣдыванію работами въ крѣпостяхъ Западнаго Инженернаго Округа, всегда обращали на васъ особенное вниманіе Наше, и нынѣ съ особеннымъ удовольствіемъ Мы лично удостоуверились съ сколь неизвѣрною быстротою, примѣрною тщательностію и отличными во всѣхъ отношеніяхъ успѣхомъ приводятся къ окончанію, подъ непосредственнымъ надзоромъ вашимъ, всѣ обширныя работы, въ тѣхъ крѣпостяхъ производимыя.

Желая изъявить вамъ полную признательность Нашу за столь полезныя труды ваши, Всемилостивѣйше жалуюмъ васъ Кавалеромъ Ордена Святаго Благочестиваго Великаго Князя Александра Невскаго, знака коего при семъ препровождаю пребываемъ къ вамъ Императорскою Нашею милостию благосклонны.

На подлинныхъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ Г. Варшавѣ.
19-го Іюля 1838 года.

(Спб. В.)

Въ воздаяніе отличо-равностной службы, состоящаго при Намѣстникѣ Царства Польскаго вѣдомства Министерства Иностранныхъ Дѣлъ Статскаго Совѣтника, въ званіи Каммергера Двора Его Величества Князя Козловскаго, Всемилостивѣйше пожалованъ онъ въ Дѣйствительные Статскіе Совѣтники.

— Въ воздаяніе отличо-усердной и равностной службы, Всемилостивѣйше пожалованы: Директоръ Канцеляріи Главнокомандующаго Дѣйствующею Арміею, Статскій Совѣтникъ Яновигъ, и состоящій въ должности Полеваго Генераль-Аудиториата оной Арміи, 5-го класса Григорьевъ, въ Дѣйствительные Статскіе Совѣтники. (С. П.)

— Высочайшимъ Указомъ отъ 12 минувшаго Іюля нижепоименованныя чиновники, выслужившіе въ настоящихъ чинахъ узаконенные сроки, Всемилостивѣйше пожалованы: Надворные Совѣтники: Цензоръ Виленскаго Ценсурнаго Комитета Иванъ Де-Невъ, Экстраординарный Профессоръ Казанскаго Университета Михаилъ Грацинскій; 7 класса Старшій Вѣлостокскій Областній Контролеръ Людвигъ Ляховигъ, Гродненскій Губернскій Контролеръ Петръ Васильевъ, въ Коллежскіе Совѣтники; бывшій Предсѣдатель Кобринскаго Городоваго Комитета Титулярный Совѣтникъ Иванъ Видацкій, въ Коллежскіе Ассесоры.

— Другимъ Высочайшимъ Указомъ, отъ того же числа нижепоименованныя чиновники выслужившіе, въ настоящихъ чинахъ узаконенные сроки, Всемилостивѣйше пожалованы: Надворные Совѣтники: Уездные Врачи: Ливенскій Лука Комарницкій, Бобрускій Готфридъ Поль, Старшій Помощникъ II-го Отдѣленія Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи Францискъ Малевскій, Подольскій Губернскій Казенныхъ дѣлъ Странчій Андрей Рыбичкій и числившійся при Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ Александръ Яновскій, въ Коллежскіе Совѣтники; Ровенскій Уездный Казначей 7-го класса Степанъ Лузинскій въ 6-й классъ.

— Государственный Совѣтъ, въ Соединенныхъ Департаментахъ Законовъ и Экономіи и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ представленіе Г. Министра Народнаго Просвѣщенія относительно вычета за чины и патенты съ чиновниковъ ученой и учебной частей, и находя предположенія его Министра основательными, мнѣніемъ положилъ постановить по сему предмету слѣдующія правила: 1) Съ Академиковъ и Адъюнктовъ Академіи Наукъ, съ Профессоровъ и Адъюнктовъ Университетовъ, Главнаго Педагогическаго Института и Ришельевскаго Лицея, а равно съ Профессоровъ и Лекторовъ Университетовъ и Лекторовъ Лицея Князя Безбородко и Демидовскаго, производить, по утвержденіи ихъ въ сихъ званіяхъ, вычетъ за присвоенные онымъ чины и за патенты на общемъ основаніи, если получающіе таковыя званія не достигли еще тѣхъ чиновъ. 2) Опредѣляющихся въ учебныя, или ученыя должности съ учеными степенями, утверждать въ предоставленныхъ тѣмъ степенямъ чинахъ и подвергать вычету за сии чины и за патенты въ такомъ только случаѣ, когда по должностямъ присвоиваются имъ высшіе противъ ученыхъ степеней классы. Мнѣніе сіе Высочайше утверждено 19 Іюля. (С. В. N. 40).

— Высочайшимъ указомъ, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, данымъ Придворной Канторѣ Іюля (27), Всемилостивѣйше повелѣно Члена Герольдіи Царства Польскаго, Статскаго Совѣтника Эдуарда Нѣмовскаго, зачислить по прежнему въ званіи Каммергера Двора Е. И. В.

— Правленіе Россійскаго Общества для застрахованія пожизненныхъ и другихъ срочныхъ доходовъ и денежныхъ капиталовъ обращалось къ Г. Министру Внутреннихъ Дѣлъ, съ просьбою объ исхода-

ce wasze w zawiadywaniu robotami w twierdzach Zachodniego Okręgu Inżynierji, zawsze zwracały na was szczególną uwagę Naszą, a teraz ze szczególnem zadowoleniem osobiście przekonałiśmy się z jak trudną do uwierzenia szybkością, wzorową starannością i odznaczającym się we wszystkich względach skutkiem prowadzającą się do końca, pod bezpośrednim dozorem waszym, wszystkie obszernie roboty, w tych twierdzach wykonywane.

Chcąc oświadczyć wam zupełną Naszą wdzięczność za tak pożyteczne prace wasze, Najtąskawiej Mianujemy was Kawalerem Orderu Świętego Prawowiernego Wielkiego Xiążęcia Alexandra Newskiego, którego znaki przytém przesyłając, zostajemy ku wam Cesarzką Naszą tąską przychylni.

Na autentyku Własną Jego Cesarzkiej Mości ręką podpisano:

W Warszawie.
19-go Lipca 1838 r.

НИКОЛАЙ.
(G.S.P.)

W nagrodę odznaczającą się gorliwością służby, zostający przy Namiestniku Królestwa Polskiego, wiodzący Ministerjum Spraw Zewnętrznych, Radzca Stanu, Szambelan Dworu Jego Cesarzkiej Mości, Xiąże Kozłowski, Najtąskawiej mianowany Rzeczywistym Radzcą Stanu.

— W nagrodę odznaczającą się gorliwością służby, Najtąskawiej mianowani: Dyrektor Kancellaryi Głównodowodzącego Działającą Armią, Radzca Stanu Janowicz, i zostający w obowiązku Polowego Jeneralnego Audytoryatu tej Armii, 5-ej klasy Hryhorjew, Rzeczywistymi Radzcami Stanu. (P.P.)

— Przez Najwyższy Ukaz pod dniem 12-m przeszłego Lipca, niżej wyrażeni urzędnicy, którzy wystużyli w terażniejszych rangach prawem przepisane okresy Najtąskawiej mianowani: Radzcy Dworu: Cenzor Wileńskiego Komitetu Cenzury Jan De-Nève, Nadzwyczajny Professor Uniwersytetu Kazańskiego Michał Graeciński, 7-ej klasy Starszy Biaostocki Kontroler Obwodowy Ludwik Lachowicz, i Grodzieński Kontroler Gubernialny Piotr Wasiljew, Radzcami Kollegialnymi; były Prezydent Kobryńskiego Komitetu Miejskiego Radzca Honorowy Jan Widacki, Assesorem Kollegialnym.

— Przez inny Najwyższy Ukaz pod tymże dniem, niżej wyrażeni Urzędnicy, którzy w terażniejszych rangach wystużyli prawem zakreślone terminy, Najtąskawiej mianowani: Radzcy Dworu: Powiatowi Medycy: Liwieński Łukasz Komarnicki, Bobjrujski Gotfryd Pohl, Starszy Pomocnik II-go Oddziału Własnej Jego Cesarzkiej Mości Kancellaryi Franciszek Malewski; Podolski Gubernialny Strapczy Spraw Skarbowych Andrzej Rybicki i liczący się przy Ministerjum Spraw Wewnętrznych Alexander Janowski. Radzcami Kollegialnymi; Rowieński Powiatowy Podskarbi 7-ej klasy Stefan Łuczyński podniesiony został do 6-j klasy.

— Rada Państwa, na Połączonych Departamentach Praw i Ekonomii i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzuwszy przedstawienie P. Ministra Narodowego Oświecenia względnie potrącenia za rangi i patenta z urzędników wydziału uczonego i szkolnego, i znajdując projekta tego P. Ministra dostatecznymi, przez opinią zamierzyła postanowić w tej rzeczy prawidła następujące: 1) Od Akademików i Adjunktów Akademii Nauk, Professorów i Adjunktów Uniwersytetów, Głównego Instytutu Pedagogicznego i Liceum Ryszeliwskiego, również od Prozektorów i Lektorów Uniwersytetów i Lektorów Liceow Xięcia Bezhorodko i Demidowskiego, uskutecznić, po utwierdzeniu ich w tych nazwaniach, potrącenie za nadane im rangi i za patenta na powszechnej osnovie, jeżeli otrzymujący takie nazwanie nie osiągnęli jeszcze tych rang. 2) Naznaczanych do szkolnych albo uczonych obowiązków z uczonymi stopniami, utwierdzać w przywiązanych do tych stopni rangach i podciągać do potrącenia za te rangi i za patenta w takim tylko zdarzeniu, kiedy z obowiązków przyswajają się im niższe w porównaniu do uczonych stopniow klasy. Opinia ta Najwyżej została utwierdzona 19-go Lipca. (G. S. N. 40).

— Przez Najwyższy Ukaz, z Własnoręcznym Jego Cesarzkiej Mości podpisem, danym Kantorowi Dworu 15-go Lipca (27), Najtąskawiej rozkazano Członka Heroldyi Królestwa Polskiego, Radzcę Stanu Edwarda Niemojewskiego, zaliczyć podawanemu w poczet Szambelanów Dworu Jego Cesarzkiej Mości.

— Zarząd Rosyjskiego Towarzystwa dla assekrowania dożywcotnich i innych terminowych dochodów i pieniężnych kapitałów udawał się do P. Ministra Spraw Wewnętrznych, z prośbą o wyjednanie mu dozwo-

тайствованія своему дозволенія страховать пенсїи въ пользу рекрутъ. Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ представлялъ о семъ Комитету Гг. Министровъ, по положенію коего 7-го минувшаго Юня Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ, испрашиваемое Обществомъ дополненіе къ уставу его 1835 года, на основаніи 52 § оного, допустить въ слѣдующемъ видѣ: „Обществу дозволяется страховать пенсїи въ пользу рекрутъ, по желанію ихъ самихъ, помещиковъ и вообще разныхъ начальствъ и вѣдомствъ, отдающихъ ихъ на службу, съ тѣмъ, что за каждые два рубля единовременнаго взноса, платимаго Обществу при вступленіи рекрута въ службу, ему будетъ выдаваема, изъ суммъ Общества, по выслугѣ положенныхъ лѣтъ, въ гвардіи 22, а въ арміи 25 лѣтъ, пожизненная пенсїя по одному рублю ежегодно; но вообще страхованіе на семъ основаніи пенсїи совершенно зависить отъ добровольнаго на то согласія самихъ рекрутъ, или тѣхъ, кои отдають ихъ въ службу.“ (С. В. N. 36).

— По извѣстіямъ, полученнымъ изъ разныхъ Губерній, о состояніи хлѣбовъ и травъ въ истекшемъ Маѣ мѣсяцѣ, видно, что холода, вѣтры и засухи въ вышнюю весну большею частію препятствовали успѣшному всходу озимаго хлѣба и произрастенію травъ; но во многихъ мѣстахъ наступившая теплая погода съ дождями, подавала надежду на поправленіе ихъ. Равномерно изъ многихъ мѣстъ получаютъ замѣчанія, что трава выросла низка и рѣдка, именно по возвышеніямъ отъ засухи, и потому опасаются скудости въ сѣнахъ. На такія замѣчанія, можно сказать, что на низменныхъ и сырыхъ мѣстахъ, нынѣ травы хороши, а какъ съ Юля стали перепадать дожди почти всюду, то можно надѣяться, что подростъ отавы, или второвъ сѣно, будутъ изобильны, и недостатокъ въ кормахъ не будетъ очень ощутителенъ. (О. Г. Ц. П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Германія.

Мюнхень, 23-го Августа.

Слышно, что Ея Величество Императрица Всероссийская выѣдетъ изъ Крейта въ Фридрихсгафенъ и оттуда возвратится въ Берлинъ.

Крейтзъ, 22-го Августа.

Вчера обѣдали съ Ихъ Величествами Императоромъ и Императрицею Россійскими, Е. Вел. нашъ Король, Е. К. Выс. Кронпринцъ Прусскій, Е. К. Выс. Принцъ Карлъ, Ея Вел. Герцогиня Браганцкая и проч. Поелику вчера была непріятная погода, то высокія особы опять послѣ обѣда возвратились въ Тегернзе. Государь Императоръ большую часть дня занимается въ своихъ покояхъ, а Ея Величество при хорошей погодѣ, по употребляемому сывороточному пользованію, прогуливается утромъ пѣшкомъ въ долину, а только ѣздитъ иногда по полудни. Число проживающихъ здѣсь иностранцевъ очень значительно. (С. С.)

Пруссія.

Познанъ, 20-го Августа.

Со всѣхъ сторонъ слышны жалобы на непрекращающіяся почти дожди и сырой воздухъ, приводящіе хозяевъ въ опасеніе, что уборка хлѣба, недавно предвѣщавшая обильную жатву, встрѣтитъ большое препятствіе. Къ несчастію большая часть жатвы уже пропала и если скорѣе не переменится погода, то могутъ случиться самыя пагубныя послѣдствія.

— Объявлена прокламація къ здѣшнимъ жителямъ, чтобы для успѣшнаго пособія бѣднымъ, именно съ наступающею зимою, открыть *работій домъ*, въ которомъ бы съ 15 Ноября по 15 Марта, каждый бѣдный и неимѣющій занятія, безъ различія пола и возраста, по своимъ силамъ находилъ работу, а слѣдовательно и жилище въ теплыхъ квартирахъ при достаточномъ и приличномъ предовольствіи и еще по мѣрѣ занятія получалъ бы остатки отъ содержанія наличными. — Съ рабочимъ домомъ, будетъ также соединено заведеніе для береженія малыхъ дѣтей, въ которомъ бы малые дѣти родителей занятыхъ работами, подъ присмотромъ учителя, обучались и упражнялись въ легкихъ ручныхъ работахъ. (С. С.)

Австрія.

Инсбрукъ, 12-го Августа.

Во время принятія присяги, Императоръ, обращаясь къ штатамъ и здѣшнимъ Депутатамъ, съ искреннею и отеческою милостію сказалъ слѣдующія слова: „Съ радостію прибылъ я къ вамъ, возлюбленные подданные мои, жители Тироля и Форарлберга. Эта торжественная присяга, которую штаты и представители ваши готовятся принести мнѣ, запечатлена у васъ, какъ и у отцовъ вашихъ, въ сердцахъ, столько разъ уже доказавшихъ вѣрность свою. Я принимаю ваши обѣты съ растроганнымъ сердцемъ, какъ нѣкогда принимали ихъ мои предки и въ Бозѣ по-

асекуровать пенсїе на rzecz рекрутów. P. Minister Spraw Wewnętrznych przedstawiał o tém do Komitetu PP. Ministrów, po którego postanowieniu nastąpił, 7-go przeszłego Czerwca, Cesarz Jego Mość Najwyżej rozkazać raczył, proszone przez Towarzystwo dopełnienie do jego ustawy 1835 roku, na podstawie 52 § tej ustawy, dozwolnić w brzmieniu następującem: „Towarzystwu „dozwala się assekurować pensje na rzecz рекрутów, „podług życzenia ich samych, obywateli i w ogólności „różnych zwierzchności i zawiadostw, oddających ich „do służby, z zastrzeżeniem, że za każde dwa ruble je- „dnorazowej opłaty, płaconej Towarzystwu przy wej- „ściu rekruta do służby, będzie mu wydawana, z summ „Towarzystwa, po wystąpieniu lat ustanowionych, w „gwardyi 22, a w armii 25 lat, dożywotnia pensya, po „jednym rublu corocznie; ale w ogólności assekurowa- „nie na tej osnowie pensyj zależy zupełnie od dobro- „wolnego na to zgodzenia się samych рекрутów, albo „tych, którzy oddają ich do służby.“ (G. S. N. 39).

— Z otrzymanych z różnych gubernij doniesień o stanie zboż i traw w upłynionym maju, okazuje się, że zimno, wiatry i susza na wiosnę r. b. przeszkodziły po większej części dobremu wschodowi ozimin i wzrostowi trawy; w wielu jednak miejscach, nastąpiła później ciepła pogoda z deszczami, czyniła nadzieję poprawy urodzaju. Również dowiadujemy się z wielu miejsc, że w skutku posuchy, trawa wyrosła drobna i rzadka, mianowicie na miejscach górzystych; w skutek czego obawiają się niedostatku siana. Przeciwi takim uwagom można powiedzieć, że po nizinach i miejscach wilgotnych, trawy teraz są piękne; że zaś od Lipca zaczęły kiedy niekiedy padać deszcze prawie wszędzie, przeto można mieć nadzieję, że potraw będzie obfity, a niedostatek nie będzie zbyt dotkliwym. (G. R. K. P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Нѣмцы.

Monachium, 23-го Сierpnia.

Слышавъ, że Cesarzowa Jej Mość Rossyjska wyjeździe z Kreuth do Friedrichshafen, a stamtąd powróci do Berlina.

Kreuth, 22 Сierpnia.

Wczora u NAJJAŚNIEJSZYCH CESARSTWA ICH Mość Rossyjskich, obiadowali Król nasz, J. Kr. Wys. Xiążę Następca Pruski, Jego Kr. Wys. Xiążę Karol, Jej Kr. Wys. Xiężna Braganza i inni. Ponieważ niepogoda nie dozwalała przedsiębrać żadnej wiejskiej przejażdżki, przeto Wysokie Osoby po obiedzie powróciły do Tegernsee. Cesarz Jego Mość wielką część dnia przepędza na pracowaniu w swych apartamentach, a Cesarzowa Jej Mość przy pięknej pogodzie, używając kuracyi serwatkowej, rano przechadza się po dolinie, i tylko po południu używa niekiedy przejażdżki. Liczba hawiających tu cudzoziemców jest bardzo znaczna. (A. P. S. Z.)

Прусы.

Poznań, 20 Сierpnia.

Zewsząd dochodzą nas narzekania na ustawicznie prawie deszczowe i wilgotne powietrze, przejmujące gospodarza wiejskiego obawą, że zbiór, nie dawno obfity rokujący plony, wielkiej dozna przeszkody. Niestety! wielka część żniwa już zginęła, i jeżeli powietrze się wkrótce nie zmieni, skutki nastąpią nader zasmucające.

— Ogłoszoną została odezwa do mieszkańców tutejszych, aby dla skutecznego ulżenia biednym, mianowicie z nadchodzącą zimą, obmyślono otwarcie *Domu roboczego*, któryby w zimowej porze od d. 15 Listopada do d. 15 Marca, zabezpieczył każdej ubogiej i zatrudnienia niemającej osobie, bez różnicy poci i wieku, w stosunku jej sił, robotę, a w skutek tej, pobyt w ogrzanych izbach przy dostatecznym, ciepłym i dobrém pożywieniu, w miarę zaś jej pracy, jeszcze superatę z tejez wgotowiznis. — Z domem roboczym, ma bydź zarazem połączone *Instytut pilnowania matych dziecetek*, w którymby młodsze dzieci rodziców za zarobkiem idących, pod dozorem nauczyciela, miały naukę i zatrudnienie w lekkich pracach ręcznych. (С. С.)

Австрія.

Инсбрукъ, 12 Сierpnia.

Przy składaniu hołdu, przemówił Cesarz w wyrazach ojcowskich i serdecznych, do stanów i deputatów krajowych: „Z radością przybyłem do was, moje kochane ludy Tyrolu i Vorarlbergu. Ta uroczysta przysięga wierności, którą mnie przez wasze stany i zastępców składać macie, pochodzi, jak niegdyś u ojców waszych, z serc, które tylokrotnej wierności dały dowody. Serce moje przyjmuje ją z tém rzewniem rozczuleniem, z jakim ją przyjmowali moi Przodkowie i w Bogu spoczywający Ojciec. Tak też i pozostanie! Pań kierujący losami państw, błogosławił zawsze taki

чивающей) родитель мой. Всевышній, уравниющий судьбою Царствъ, благословилъ союзъ сей ниспосылая на всѣхъ васъ благіе дары свои и укрѣпилъ его тяжкими испытаніями. И такъ, друзья мои, я сохранию къ вамъ отеческую привязанность завѣщанную мнѣ покойнымъ родителемъ моимъ; сохраните и вы вѣру праотцевъ нашихъ, чистоту нравовъ, древнюю вѣрность вашу, силу и твердость духа, и переданное вамъ предками нашими, сыновнее доверіе къ покровительству вашего Монарха, и будьте увѣрены, собранные здѣсь штаты и представители, въ моей Императорской и отеческой милости и доброжелательствѣ.

После сей рѣчи, растроганные слушатели громкими криками изъявили радость свою; за симъ настала глубокая тишина. Тогда Гр. Вильчекъ, исполняющій должность мѣстнаго верховнаго правителя, подошелъ къ ступенямъ трона и растроганнымъ, но яснымъ голосомъ принесъ Монарху благодареніе Тирольскихъ штатовъ.

— Въ предназначенный день на принесеніе присяги въ вѣрноподданствѣ Австрійскому Императору, весь дворъ, по выслушаніи торжественнаго Богослуженія, отправился слѣдующимъ порядкомъ въ залу, называемую исподнаскою: впереди шествовала Императрица со своимъ дворомъ; за нею шествовала Марія Луиза Герцогиня Пармская и Эрцъ-Герцогини: Францъ Карлъ, Иоанъ, Райнеръ и Людвигъ, и заняли мѣсто на приготовленномъ для нихъ возвышеніи, по правую сторону трона. Вслѣдъ за ними вошелъ Императоръ предшествуемый наследными чиновниками двора, которые несли регалии. Монархъ былъ окруженъ своими Адыутантами и высшими Государственными сановниками, и возселъ на приготовленный тронъ. После того Канцлеръ двора Графъ Инзаги, при окончаніи торжественнаго обряда, произнесъ рѣчь, въ которой припоминалъ Тирольцамъ ихъ вѣрность и приверженность къ престолу въ достопамятное время затруднительныхъ обстоятельствъ; припомнилъ также, какъ они 23 года тому назадъ, приносили вѣрноподданническую присягу родителю ныне царствующаго Монарха и окончили увѣреніемъ, что хотя присягу произнесутъ только сто человекъ, но повторять съ жаромъ 300,000 вѣрныхъ и искренно приверженныхъ къ трону Тирольцевъ и жителей Форарлберга.

— Кантата Г. Гансбахера, исполненная на канувшій принесенія присяги, заслужила похвалу знаменитыхъ особъ. Въ этотъ же день Ланперъ восхищалъ публику въ театръ. Придворный балъ былъ весьма великолѣпенъ; Императоръ пробылъ на ономъ цѣлую часть. Его Императорское Велич. самъ началъ стрѣльбу въ цѣль; погода была ясная, а солнечные лучи, проникая сквозь легкіе туманы окружающіе вершины горъ, представляли очаровательный видъ.

— Вблизи Инсбрука, въ Галь, развалились два дома, въ которыхъ ночевали молодые горные стрѣлки, изъ числа коихъ 23 чел. засыпало обломками. Погребеніе этихъ несчастныхъ происходило торжественно, на другой день после обряда присяги.

17-го Августа.

Императоръ съ Августѣйшею своею супругою, по окончаніи въ 8 часовъ въ придворной церкви богослуженія, на которомъ находились Ихъ Императорскія Величества, выѣхали изъ нашего города въ 9½ часовъ въ дальнѣйшій путь въ Миланъ. Жители Инсбрука провожали Монарха громкими восклицаніями. Эрцъ-Герцогини Франциска Карла и Людвика остались еще въ семь городъ, для осмотра находящагося здѣсь заведенія; Эрцъ-Герцогъ Иоанъ выѣхалъ еще прежде. (О.Г.Ц.П.)

Франція.

Парижъ, 20-го Августа.

Поспѣшное возвращеніе Принца Жуанвилскаго изъ лагеря подъ Лионвилемъ, объясняетъ полученный имъ съ Королевскою подписью патентъ на чифъ Капитана фрегата и командира корвета *Créole*. Судно это стоитъ въ Брестѣ, имѣетъ 24 орудія и предназначено для усиленія эскадры, находящейся въ Мексиканскомъ заливѣ. Принцъ выедетъ 20 с. м. въ Брестъ, откуда отправится въ Мексику. По первому извѣстію о приготовленіяхъ къ войнѣ съ Мексикою, Принцъ спѣшилъ съ отдаленныхъ морей, ходатайствуя о позволеніи участвовать въ экспедиціи подъ начальствомъ Конгръ-Адмирала Боденъ. Король не могъ отказать ему въ этомъ.

— Ночью съ 13 на 14 с. м. прибылъ въ Тулонъ пароходъ *le Vautour* съ извѣстіями изъ Алжира. Генералъ Генегекъ прибылъ въ этотъ городъ провоздомъ въ Оранъ, куда онъ отправляется для осмотра войскъ. Генералъ Гальбуа захватилъ въ Лакаль, осмотрѣвъ на пути укрѣпленные лагери въ Дреанъ, Недшмеъ, Гуельмъ и Медѣсъ-эль-Гаммаръ, а 1-го Августа принялъ начальство въ Константинъ. Изъ этой крѣпости выступили отъ 800 до 1,000 чел. для сбора сла-

звячекъ, общую всыпкою, и цѣлкими пробами мочней го отведит. Чегъ затѣм, мой милі, такъ быдъ вашымъ Оцеомъ, какъ мой Оцїецъ прїеказалъ Ми васъ jako свое дїееи. Zachowajcie wasze uczucia religijne, waszã prostotã obyczajow, starodawnã wierność, siły i wytrwałość, odwieczne synowskie zaufanie w opiekã waszego władcy i bądźcie zgrupadzone stany i reprezentanci Tyrola i Vorarlbergu pewnymi mojej Cesarzkiej i ojcowskiej łaski i życzliwości.

Учucie najżywszeго rozczulenia objawiło się po tej mowie, naprzód przez odgłosy radości, a następnie przez głuchą ciszę, podczas której przystąpił do podnożenia tronu Hr. Wileczek, zastępca krajowego Rządcy, i głosem rozczulonym, lecz poważnym, składał Monarsze dzięki stanów tyrolskich.

— W dniu przeznaczonym na uroczyste składanie przysięgi i hołdu Cesarzowi, dwór, po wysłuchaniu nabożeństwa, udał się następującym порядкомъ do sali, zwanej olbrzymią: naprzód szła Cesarzowa ze swoim dworem, następnie Arcy Xiężna Marya Ludwika Parmeńska; tudzież Arcy Xiężęta, Franciszek, Karol, Jan, Rajnery i Ludwik; wszystkie Dostojne Osoby zajęły miejsca na przygotowanej dla nich wystawie po prawej stronie tronu; potem wszedł Monarcha, poprzedzany przez dziełdżicznych urzędników dworu, niosących insygnia i otoczony swemi Jenerał-Adjutantami i W wyższymi Urzędnikami Państwa, zasiadł na tronie, poczem Kanclerz dworu Hrabia Inzaghi zaczął obchód uroczysty mową, w której przypomniał Tyrolczykom ich wierność i poświęcenie się dla tronu w pamiętnych i przykrych okolicznościach; przywiódł im na pamięć, jak przed 22 laty, składali podobne hołdy Ojcu Panującemu dziś Monarchy, i skończył zapewnieniem, że lubo przysięga wykąpaną będzie przez sto osób, jednak powtarzają ją z zapętem serca 300,000 wiernych i gorącym przywiązaniem do tronu pałających Tyrolczyków i mieskańców Vorarlbergu.

— Kantata P. Gansbacher, wykonywana w przedwieczór składania hołdów, zyskała powszechne zadowolenie Najwyższych Osób. W tym dniu zachwycał Lanner public ność w teatrze. Bal dworski był nader świetny. Cesarz bawił na nim przez godzinę. Strzelanie do celu rozpoczął sam Monarcha; powietrze było czyste, a promienie słoneczne, przechodzące przez lekkie mgły, otaczające gór, wierzchołki tworzyły widok czarujący.

— W bliskości Insbrodu, w Hal, zapadły dwa domy, w których nocowali młodzi strzelce góralscy, i z nich 23 ludzi gruzami swemi zasypały. Pogrzeb tych nieszczęśliwych odbywał się uroczysto na drugi dzień po obrzędzie składania hołdu.

Dnia 17.

Cesarz z Dostojną swą Małżonką wysłuchawszy nabożeństwa w kościele dworskim o godzinie 8-iej, opuścił nasze miasto, po 9½, udając się w dalszą podróż do Medjolanu. Ludność całego Insbrodu żegnała Monarchę głosnemi okrzykami. Arcy-Xiężęta Franciszek, Karol i Ludwik zostali tu jeszcze dla oglądania znajdujących się zakładów, zaś Arcy-Xiężę Jan poprzedził w podróż N. Cesarza. (G.R.K.P.)

Франція.

Парижъ, днѣ 20 Сїерпня.

Сzybki powrót Xięcia Joinville z poboju pod Lunevillam, objaśnia przedwczora podpisany przez Króla patent, mocą ktorego pomieniony Xiężę mianowany został, jako Kapitan fregaty, dowódcą korwety *Créole*. Statek ten stoi w Brest i ma 24 dział na swym pokładzie; przeznaczonym zaś jest do wzmocnienia eskadry, stojącej w zatoce Meksykańskiej. Xiężę odjedzie około 20 b. m. do Brestu, ząd do Meksyku odpłynię. Na pierwszą wiadomość o przygotowaniach do wojny z Meksykiem, pospieszył Xiężę z morz dalekich, błagając o pozwolenie, by mógł mieć udział w tej wyprawie, pod dowództwem Kontr-Admirała Baudin; Król nie mógł odmówić temu żądaniu.

— Do Tulonu przybył w nocy z 13 na 14 b. m. statek parowy *le Vautour*, z wiadomościami z Algieru. Jenerał Guénéhuc przybył do tego miasta, udając się na odbywanie przeglądu w Oranie. Jen. Galbois zboczył do La Calle, zwiedził po drodze obronne obozy w Dréan, Nedschmeja, Guelma i Medjez-el Hammar, a w dniu 1 Sierpnia objął dowództwo w Konstantynie. Kolumna, złożona od 800 do 1000 ludzi, wyszła z Konstantyny, po odbiór należnej dani od pogranicznych pokoleń.

дуемой съ пограничныхъ поколѣній дани. Вся безъ сопротивленія заплатила дань сію, даже и те, которые уже нѣсколько лѣтъ сряду не хотѣли платить оной Ахмедъ-Бейю. Въ Алжирѣ все спокойно. Нигдѣ не замѣтно военныхъ приготовленій, впрочемъ, въ Алжирскомъ Мониторѣ совѣтуютъ Колонистамъ не отдаляться отъ своихъ осядлостей безъ достаточнаго прикрытія. Въ одномъ изъ нумеровъ этого журнала, помѣщено распоряженіе Генераль-Губернатора, объ учрежденіи въ Бонѣ уголовного Суда и приказъ по войскамъ, въ коемъ сказано, что солдатамъ выдается будетъ, кромѣ получаемаго ими вина, кофе, три раза въ недѣлю, въ продолженіи текущихъ двухъ жаркихъ мѣсяцевъ. (П.Г.Ц.П.)

22-го Августа.

Баронъ Александръ Гумбольдтъ прибылъ въ Парижъ; онъ присутствовалъ третьяго дня въ засѣданіи Академіи Наукъ и радостно приветствуемъ былъ учеными своими сотоварищами.

— Французскіе Епископы получили Папское постановленіе касательно смѣшанныхъ браковъ.

— Генераль Рапателъ прибывшій сюда 19 ч. имѣлъ вчера у Короля аудіенцію. Потомъ Король предсѣдательствовалъ въ Совѣтѣ, къ которому приглашенъ Маршалъ Жераръ. Совѣтъ продолжался отъ 2 до 6 час. Сегодня утромъ Графъ Моле съ депешами полученными чрезъ Курьера изъ Берлина, немедленно отправился въ Тюильери. Посему депеши сіи кажутся важнаго содержанія.

— Вооруженія въ Брестѣ едва менѣе значительны, какъ въ Тулонѣ. Карабельный Капитанъ Тюрпенъ, командуетъ фрегатомъ *Нереида*, который назначенъ для перевезенія Контръ-Адмирала Бодена и имѣеть на палубѣ 300 пушекъ, кромѣ того принадлежать къ экспедиціи три фрегата и одна корвета.

24-го Августа.

Герцогиня Орлеанская съ 23 на 24 ч. ночью почувствовала перхую боль. Въ 10 час. предъ полуднемъ вся Королевская фамилія собралась въ Марсанскомъ Павильонѣ. Въ 11 час. прибыли всѣ Министры и приглашенные свидѣтели. На первый слухъ народъ двинулся въ Тюильерійскій садъ. Ея Выс. разрышилась отъ бремени въ 2½ часа. Графъ Моле вышелъ и объявилъ рожденіе Принца; Префектъ Полиціи Г. Гавриль Делессеръ, сообщилъ извѣстіе на биржѣ. Залпы изъ дома инвалидовъ начались спустя 10 мин. послѣ 3 час. Парижскій Архіепископъ, сдѣлалъ новорожденному предварительное крещеніе; онъ получилъ имена Людвикъ Филиппъ Албертъ.

— Графъ Паленъ возвращаясь съ Эмскхъ водъ вчера прибылъ въ Парижъ.

— Сегодняшній Мониторъ уведомляетъ, что чрезв. Посолъ и Полномочн. Министръ Португальской Королевы Виконтъ Переира, въ особенной аудіенціи поднесъ Королю письмо отъ своей Королевы.

— Изъ Бордо отъ 22 Августа получена слѣдующая телегр. депеша: „15 ч. сдѣланъ проломъ предъ Мореллою, 16 ч. городъ взятъ приступомъ войсками Королевы и гарнизонъ взятъ въ плѣнъ. Бѣжавшіе принесли извѣстіе въ Фаварру. (A.P.S.Z.)

А н г л и я.

Лондонъ, 22-го Августа.

Вчера по полудни дворъ отправился въ Вандзоръ. Когда Королева въ Пикадилли проѣзжала чрезъ триумфальный ворота находящіяся противу дома Герцога Веллингтона и при которыхъ собралось много пристойно одѣтыхъ особъ, чтобы видѣть Ея Велич., одинъ человекъ выступилъ изъ толпы и такъ сильно бросилъ письмо въ карету, что оно попало прямо въ лицо Королевы. Однако Ея Вел. казалось нѣсколько не встревожилась, но спокойно взглянула на этого человека, который вдругъ задержанъ однимъ полицейскимъ чиновникомъ и взятъ подъ стражу, гдѣ останется до тѣхъ поръ пока не разрешитъ Ея Вел. Это одинъ Ирландскій уроженецъ и по его показанію онъ служилъ въ военной службѣ. Онъ утверждаетъ, что несправедливо лишень нѣсколькихъ сотъ фунтовъ стер.

— Общество естественныхъ наукъ въ Ньюкестлѣ получило въ подарокъ отъ Императора Всероссійскаго полное собраніе найденныхъ въ Россіи и въ Сибири минераловъ, содержащее 980 штукъ.

— По письму одного Француза изъ Константинополя отъ 28 Юли, между Лордомъ Понсонби и Адмираломъ Руссеномъ какъ будто господствуетъ большое несогласіе, и полагаютъ, что тотъ или другой будетъ отозванъ. Говорятъ также, что Маршалъ Сульть хочетъ постъ Адмирала исходатайствовать своему сыну, Маркизу Далмаціи.

— Турецкій посланникъ Ахмедъ-Фети-Паша, прибылъ сюда; въ свитѣ его находятся: первый Секретарь Сами-Эффенди и переводчикъ Аракедь-Дадіянъ; сегодня онъ имѣлъ совѣщаніе съ Лордомъ Пальмер-

Wszystkie złożyły ją dobrowolnie, nawet i te, które od wielu lat Achmet-Bejowi opłacać nie chciały. W okolicach Algieru panuje spokojność; nie spostrzegano żadnych poruszeń wojennych; jednak Monitor Algierski radzi osadnikom nie wydalac się ze swych siedzib bez dostatecznej straży. W jednym z numerów tego dziennika umieszczone jest rozporządzenie Jenerał-Gubernatora, ustanawiające sąd kryminalny w Bonie, tudzież rozkaz do wojska, że żołnierze, prócz wina, dostawać będą kawę trzy razy na tydzień, w tych dwóch gorących miesiącach. (G.R.K.P.)

22-go Sierpnia.

Baron Alexander Humboldt przybył do Paryża i był zawczora obecnym na posiedzeniu Akademii umiejętności, gdzie został radośnie powitany przez swych uczonych towarzyszy.

— Biskupi Francuzcy otrzymali breve Papiezkie, względem mieszanych związków małżeńskich.

— Jenerał Rapatel, który d. 19 tu przybył, miał wczora audyencyą u Króla. Potem prezydował Król na radzie, na którą był wezwany Marszałek Gérard. Dzisiaj rano Hrabia Molé udał się do Tuilleryów z depeszami, które otrzymał przez gońca z Berlina. Podług tego, treść ich zdaje się być ważną.

— Uzbrojenia w Brest nie są mniej znaczące, jak w Tulonie. Kapitan okrętowy Turpin dowodzi fregatą *Nereide*, która jest przeznaczoną do przewiezienia Kontr-Admirała Baudin i ma 300 dział na swoim pokładzie. Należą do tej wyprawy trzy fregaty i jedna korweta.

Dnia 24-go.

Xiężna Orleańska w nocy z d. 23 na 24 uczuła pierwsze boleści. O godz. 10 przed południem cała rodzina Królewska zgromadziła się w pawilonie Marsan. O godz. 11 przybyli wszyscy Ministrowie i zaproszeni świadkowie. Na pierwszą pogłoskę lud ruszył do ogrodu Tuilleryjskiego. Rozwiązanie nastąpiło o 3 kwadransach na 5. Hrabia Molé wyszedł i ogłosił narodzenie się Xiężni; Prefekt Policji, P. Gabryel Dellessert, udzielił wiadomość na giełdzie. Salwy z domu Inwalidów zaczęły się w 10 minut na 4. Arcybiskup Paryzki udzielił chrzest poprzedniczy nowonarodzonemu. Ma on otrzymać imiona Ludwik Filip Albert.

— *Monitor* dzisiejszy donosi, że Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Królowej Portugalskiej, Vice-Hrabia Perreira, na szczególnej audyencyi złożył Królowej list swojej Monarchini.

— Hrabia Pahlen z wód Emskich na powrót przybył do Paryża.

— Z Bordeaux 22 Sierpnia otrzymano następującą depeszę telegraficzną: „D. 15 zrobiono wyłom przed Morellą, d. 16 miasta wzięte szturmem przez wojska Królowej a załoga dostała się w niewolę. Zbiegowie przynieśli wiadomość do Favarra. (A.P.S.Z.)

A N G L I A.

Londyn, dnia 22-go Sierpnia.

Wozora po południu dopiero dwór udał się do Windsor. Gdy Królowa w Picadilly jechała przez bramę tryumfalną, leżącą naprzeciwko mieszkania Xęcia Wellingtona, i przy której zgromadziła się wielka liczba przystojnie ubranych osob, dla widzenia Jej Kr. Mości, niejakiś człowiek wyszedł z pośrodku i rzucił list z taką mocą do pojazdu, że ten trafił wtwarz Królowej. Jednakże Jej Kr. Mość niezdawała się być bynajmniej przestraszona, lecz spokojnie spojrzała na tego człowieka, którego natychmiast ujął urzędnik policyjny i oddał pod straż, gdzie dotąd pozostanie, nim nie będzie względem niego wiadoma wola Królowej. Człowiek ten jest Irlandczyk i podług wyznania, służył w wojsku. Utrzymuje on, że niesprawiedliwie pozbawiony został kilkuset funtów szter.

— Towarzystwo nauk przyrodzonych w Newcastle otrzymało od Cesarza Jęgo Mości Rossyjskiego zupełny zbiór znalezionych w Rossyi i Syberyi minerałów, 980 sztuk zawierający.

— Podług listu pewnego Francuza z Konstantynopola pod 28 Lipca, umieszczonego w Times, między Lorde-m Ponsombą a Admiralem Roussin miały zajść tak znaczne nieporozumienia, iż sądzono, że jeden lub drugi odwołany być musi. Dodają, że Marszałek Soult chce się wyatarac posady Admirala Roussin dla swojego syna, Margrabiego Dalmacyi.

— Poseł Turecki Achmed-Fethi-Basza przybył tu, mając w swym orszaku pierwszego Sekretarza Sami-Effendi i tłumacza Arakal Dadian; dziś miał naradę z Lorde-m Palmerston, przez którego był następnie przedsta-

стономъ, который, послѣ того, представилъ его Королеву въ Букингемскомъ дворцѣ. (A.P.S.Z.)

ПОРТУГАЛІЯ.

Лиссабонъ, 7-го Августа.

Взятіе въ плѣнъ Ремешива весьма важно для правительства. Въ продолженіи пяти лѣтъ сопротивлялся онъ законнымъ властямъ и разсвѣлялъ ужасъ въ провинціяхъ Алгарбіи и Алемтехо. Въ молодыхъ лѣтахъ предначаченъ онъ былъ въ духовное званіе, но послѣ оставилъ оное и женился. Въ царствованіе Д. Мигуеля былъ офицеромъ въ баталіонѣ охотниковъ Королевской службы; въ послѣдствіи жилъ спокойно въ деревнѣ; въ 1833 году собравъ вооруженныхъ поселанъ, велъ онъ партизанскую войну. Смерть его уничтожить его партію и обезпечить миръ. (O.F.C.P.)

ШВЕЙЦАРІЯ.

Люцернъ, 19-го Августа.

Вчера прибылъ сюда неожиданно Россійскій Посланникъ. Въ Интерлакенъ получилъ онъ чрезъ курьера порученіе, которое здѣсь долженъ исполнить.

— Изъ Турговии уввдомляютъ: „Советъ правительства въ отношеніи Французской ноты представленной ему сеймомъ опредѣлилъ: „Что имѣющее въ виду обстоятельство, есть просто полицейское происшествіе, почему принадлежитъ къ малому Совету: „На такое преложеніе Советъ сей опредѣлилъ: „Требованіе состороны Франціи, удалить Людвига Наполеона, не можетъ быть дозволено Турговскими Кантономъ.“

— Швейцарскіе журналы утверждаютъ, что Принцъ Людовикъ Наполеонъ не только не оставитъ добровольно Швейцаріи, но даже пробудетъ тамъ до окончанія дипломатическихъ споровъ. (G.C.)

ШВЕЦІЯ И НОРВЕГІЯ.

Стокгольмъ, 14-го Августа.

Новый законъ дозволяющій евреямъ на равнѣ съ прочими пользоваться Гражданскими законами, встрѣчаетъ много сопротивленія въ здѣшнихъ оппозиционныхъ журналахъ, которые утверждаютъ, что подобный законъ требуетъ участія чиновъ. (G.C.)

ИТАЛІЯ.

Флоренція, 10-го Августа.

Графиня Липона (сестра Наполеона, вдова Мурата), возвратясь сюда на прошлой недѣлѣ изъ Парижа, нашла запечатаннымъ свой домъ. Это была мѣра предосторожности въ пользу ея, ибо Генералъ Макдональдъ находившійся прежде въ Австрійской службѣ, а потомъ обрученный съ нею по смерти Мурата, скончался въ отсутствіи ея. Графиня четвертымъ своимъ дѣтямъ уступила половину пенсіона назначенно ей въ Парижѣ; такъ обр. получать пособіе два ея сына живущіе въ Америкѣ и содержащіеся тамъ собственными способами. (G.C.)

СѢВЕРО-АМЕРИКАНСКІЕ СОЕДИНЕННЫЕ ШТАТЫ.

Нью-Йоркъ, 6-го Августа.

Отличный пріемъ оказанный Англійскою Королевою сыну Президента Соединенныхъ Штатовъ, Г. Джону ванъ Бурену во время пребыванія его въ Лондонѣ, жители Уніи почитаютъ для себя очень лестнымъ и расположеніемъ къ Англичанамъ сдѣлалось отъ сего опять дружественнымъ. Однако, несмотря на это, полагаютъ, что правительство рѣшилось несогласиться съ Великобританіею на счетъ споровъ о границахъ. Съ Канадскихъ границъ извѣстна объ отношеніи приграничныхъ жителей обѣихъ сторонъ, теперь опять благоприятнѣе. Поступки Графа Дургамъ здѣсь вообще одобряютъ, а также и письма получаемые изъ Канады, выражаются въ подобномъ же смыслѣ.

— Цѣна всего золота добытаго въ продолженіи послѣднихъ 10 лѣтъ, во всѣхъ рудникахъ Соединенныхъ Штатовъ, составляетъ до 30 мил. долларовъ.

— Последняя оспенная эпидемія между Индѣйцами, будто похитила ихъ болѣе 100,000 чел.

— Жаръ здѣсь очень великъ; въ другихъ, лежащихъ на Атлантическомъ морѣ, городахъ онъ даже былъ непримѣрный; несмотря на то въ этихъ мѣстахъ вовсе не было эпидеміи, напротивъ того пользуются самымъ лучшимъ здоровьемъ. Также извѣстна о состояніи жатвы хлѣба, особенно пшеницы, со всѣхъ частей Уніи совершенно благоприятны; только продолжительная засуха повредила нѣсколько картофеля. (A.P.S.Z.)

СОЕДИНЕННЫЕ ШТАТЫ. Ла Плата.

Буэнос Айресъ, 20-го Іюня.

29 Мая въ Палатѣ представителей было чрезвычайное засѣданіе, по поводу Французской блокады, а также по сему предмету принята была нота отъ Президента. Актъ сей заключаетъ въ себя даже

вѣнцу Королевы въ паѣцу Buckingham. (A.P.S.Z.)

ПОРТУГАЛІЯ.

Лисбона, д. 7-го Сіерпня.

Угочіе Ремезыда jest nader ważnym dla Rządu wypadkiem. Przez pięć lat opierał się on władzy i rozsiewał postrach w Algarbii i Ałemtejo. Z młodości był przeznaczony do służby kościelnej, potem porzucił ten stan i ożenił się. Za panowania D. Miguela był chorążym w batalionie ochotników Królewskich. Później mieszkał spokojnie na wsi. Od roku 1833 zgromadził około siebie uzbrojonych wieśniaków i prowadził wojnę sposobem gerylasów. Śmierć jego zapewnił pokój i posłużył do zupełnego wytopienia jego stronników. (G.R.K.P.)

SZWAJCARYA.

Lucerna, 19-го Сіерпня.

Dnia wczorajszego przybył tu niespodzianie Poseł Rossyjski. W Interlakon otrzymał przez gońca zlecenie, którym tu zadość uczyni.

— Donoszą z Turgowii: „Rada Rządowa, postanowiła względem noty francuzkiej, którą jej z Sejmu nadesłano: „Ze okoliczność, o którą rzecz idzie, jest prostym wydarzeniem policyjnym, z którego powodu, należy do kompetencyi Matej Rady.“ Na wniosek podobny, postanowiła też Rada: „Żądane ze strony Francyi oddalenie Ludwika Napoleona, nie może być przez Kanton Turgowii dozwolone.“

— Dzienniki Szwajcarskie twierdzą, że Ludwik Napoleon nie tylko dobrowolnie nie opuszcza Szwajcaryi, ale nawet w niej bawić będzie aż do ukończenia sporów. (G.C.)

SZWECYA I NORWEGIA.

Sztokholm, 14-го Сіерпня.

Nowe prawo o nadaniu żydom równości w używaniu praw obywatelskich, znajduje wiele przeciwności w tutejszych dziennikach opozycyjnych, które utrzymują, że podobne prawo potrzebuje spódziałania stanów. (G.C.)

WЛОСНУ.

Florenca, 10 Сіерпня.

Hrabina Lipona (siostra Napoleona, wdowa po Muracie), wróciwszy tu w zaprzeszłym tygodniu z Paryża, znalazła dom swój zapieczetowany. Był to środek ostrożności, użyty dla jej dobra, ponieważ Jenerał Macdonald, dawniej w służbie austriackiej zostający, z którym ona po śmierci Murata była zaślubiona, umarł podczas jej nieobecności. Hrabina odstąpiła czworgu dzieciom swoim połowę pensyi, przyznanej sobie w Paryżu; tym sposobem, otrzymują bardzo pożądane wsparcie dwaj jej synowie, mieszkający w Ameryce i z własnych tamie utrzymujący się środków.

STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI PÓŁNOCNEJ.

New-York, 6 Сіерпня.

Z odznaczenia, jakie okazała Królowa Angielska synowi Prezydenta Stanów Zjednoczonych, P. John van Buren, podczas pobytu jego w Londynie, obywatele Unii są bardzo zadowoleni, i sposób myślenia dla Anglii znowu się przez to stał przyjaźniejszym. Pomimo to jednakże rozumieją, że Rząd postanowił nieczynić żadnego przyzwolenia w sporze o granice z Brytanią Wielką. Od granic Kanady wiadomości o stosunkach mieszkańców granic obustron teraz są znowu pomyślniejsze. Postępowanie Hrabiego Durham powszechnie tu jest chwalone, listy otrzymywane z Kanady, w podobnyż wyrażają się sposób.

— Wartość wszystkiego złota, wydobytego w ostatnich 10 latach w kopalniach Stanów Zjednoczonych, wynosi na 30 mill. dolarów.

— Ostatnia epidemia ospy pomiędzy Indyanami, miała sprzątnąć ich do 100,000.

— Upał tu jest bardzo wielki; w innych miastach nad Atlantycznym Oceanem położonych, był nawet bezprzykładny; mimo to, w miejscach tych zgoła nie było epidemii, lecz nawet dobre utrzymuje się zdrowie. Również wiadomości o stanie żniwa, a szczególnie pszenicy, ze wszystkich części Unii bardzo są pomyślne; tylko kartofli nieco zaszkodziła długo trwająca susza. (A.P.S.Z.)

STANY ZJEDNOCZONE. Ла Плата.

Buenos Ayres, 20 Сіерпня.

Izba reprezentantów odbywała w dniu 29 Maja nadzwyczajne posiedzenie, z powodu blokady francuzkiej, i otrzymała w tym przedmiocie postanowienie prezydenta. Akt ten zawiera nawet wypowiedzenie wojny

объявление войны Франціи. Полагаютъ что представители утвердятъ распоряженія президента; недоста- етъ только правительству денегъ. Генераль Розасъ никогда несогласится на требованія Франціи, а по- тому блокада будетъ продолжаться до тѣхъ поръ, по- ка другой Президентъ не будетъ назначенъ. (О.Г.Ц.П.)

Т у р ц и я.

Смирна, 28-го Іюля.

27 с. м. было здѣсь нѣсколько ударовъ земле- трясенія; послѣдніе удары были довольно сильны. Явленіе сѣе продолжалось около 10 секундъ и ощу- щается было на протяженіи нѣсколькихъ миль.

(О.Г.Ц.П.)

М е к с и к а.

Тампико, 1-го Іюля.

Блокировка Французскихъ портовъ Мексикан- ской эскадрой продолжается и неслышно, отъ чего можно ожидать скорого прекращенія таковой блоки- ровки. Мексиканцы держатся твердо и рѣшились не сдаваться на требуемыхъ условіяхъ; съ другой стороны и Французы кажется нехотятъ отказаться отъ своихъ требованій и ожидаютъ только подкрѣ- пленія своей эскадры, чтобы начать бомбардировку Веракруцъ. На берегахъ дѣлаются военныя приго- товленія. Если не наступитъ скоро перемиріе, то по- лагаютъ, что Французы увеличатъ еще свое требова- ніе въ слѣдствіе умножившихся расходовъ, къ кото- рымъ они принуждены, по причинѣ несогласія до сихъ поръ съ противной стороны на миръ (А.Р.С.З.)

С м ѣ с ъ.

Свѣдѣнія о вспомогательныхъ для крестьянъ Банкахъ.

Запасные хлѣбные магазны, для вспоможенія казеннымъ крестьянамъ, на островѣ Эзелъ учреждены были отъ казны еще въ 1766 году. Изъ нихъ, на об- щемъ положеніи, производились нуждающимся ссу- ды того хлѣба, съ прибавкою нѣкотораго на заемъ ро- ста хлѣбомъ же.

Къ 1793 году, накопилось въ этихъ магазинахъ до 5830 четвертей хлѣба. Такое количество далеко превышало ежегодную потребность, и потому было положено на вспоможеніе казенныхъ крестьянъ оста- вить половину этого хлѣба въ магазинахъ, а другую про- дать. Вырученныя отъ продажи деньги, 11,710 руб., были обращены во *Вспомогательный капиталъ* для денежныхъ ссудъ крестьянамъ, имѣющимъ нужду въ пособіи такого рода.

Въ 1822 году, не смотря на повторенныя прода- жи лишняго хлѣба, запасъ въ магазинахъ опять возросъ до 5000 четвертей, а вспомогательный денежный ка- питалъ составлялъ уже 58,300 рублей, изъ коихъ про- изводились ссуды и вспоможенія крестьянамъ. По- слѣдствіи сего учрежденія вполне соответствовали ожидаціямъ Правительства казенныхъ крестьянъ; пользуясь разсудительно симъ благодѣніемъ, они ви- димо поправились въ своемъ хозяйствѣ, въ коемъ во- дворился порядокъ и довольство.

Видя такой счастливый успѣхъ, Эзелское дво- рянство пожелало распространить сѣе благодѣніе и на помѣщичьихъ крестьянъ. Всегда готовое на все- кую жертву для общей пользы, оно положило: отпу- стить крестьянамъ всѣ считающіеся на нихъ по 1818 годъ помѣщичьи недоимки, и сверхъ того, собравъ между собой 14,000 рублей, для основанія вспомога- тельнаго для нихъ капитала *), испросить Высочай- шее соизволеніе на пріобрѣтеніе сей суммы къ выше- помянутому капиталу казенныхъ крестьянъ, съ тѣмъ, чтобы впередъ производить изъ него денежные ссуды вообще всѣмъ, какъ казеннымъ такъ и помѣщичьимъ крестьянамъ. По полученіи на то Высочайшаго раз- рѣшенія, въ 1823-мъ году, открыты на Эзелѣ *Общій крестьянскій вспомогательный Банкъ*, управляемый Коммиссіею, состоящею изъ членовъ, отъ казны, и отъ дворянства назначаеваемыхъ. Главныя начала, на коихъ основано это управленіе, заключаются въ слѣ- дующемъ:

1) *Безвозвратныя ссуды* выдаются крестьянамъ: подвергнувшимся какому либо, не по своей винѣ не- счастію, какъ то: пожару отъ молніи, граду, скот- скому наделу и т. п.

2) *Ссуды съ возвратомъ* или займы на 1, 2 и 3 года, со взносомъ умѣреннаго при уплатѣ роста (про- центовъ) дѣлаются крестьянамъ, желающимъ пред- принять по хозяйству своему какое нибудь значитель- ное улучшеніе, какъ то: осушеніе болотъ, разчистку и разработку пустырей, уводненіе луговъ посредствомъ водопроводныхъ каналовъ, и т. п. Эти ссуды опре- дѣляются по соображенію дѣйствительной потребно- сти и благонадежности заемщика.

3) Такія же ссуды производятся известнымъ

*) Надобно замѣтить, что на Эзелѣ число казенныхъ крестьянъ далеко превышаетъ число помѣщичьихъ.

Франціи. Сдѣла, że reprezentanci potwierdzą postępo- wanie prezydenta. Braknie tylko Rządowi pieniędzy. Jenerał Rosas nigdy nie przyzwoli na żądania Francyi; zatem blokada będzie się ciągnąć, póki inny Prezydent mianowanym nie zostanie. (G.R.K.P.)

Т у р ц я.

Смирна, 28 Липца.

W dniu 27 Lipca dano się uczuć kilkakrotne trzę- sienie ziemi, którego ostatnie uderzenie były dosyć sil- ne. Trwało blisko 10 sekund i rozciągało się na mil kilka. (G.R.K.P.)

М е к с и к.

Тампико, 1 Липца.

Блокада Portow Meksykańskich przez eskadrę Francuzką trwa ciągle i nie słychać jeszcze, z kąd spo- dziewać się należy prętkiego jej podniesienia. Meksy- канцы są nieugięci i postanowili nie poddawać się pod żą- daniami warunkami. Z drugiej strony i Francuzi nie chcą zdać się odstępować swych żądań i tylko oczе- kują wzmocnienia swej eskadry dla rozpoczęcia bom- bardowania Veracruz. Jeśli wkrótce nie nastąpi ugoda, rozumieją, że Francuzi wtedy, skutkiem powiększonych wydatków, do których zmuszeni byli przez dotychczasowe opieranie się Meksykanów, podwyższą jeszcze swe pretensye. (A.P.S.Z.)

Р о з ш а и т о с т и.

Wiadomość o Zapomogowych Bankach dla włościan.

Zapalne magazyny zbożowe, dla zapomogi włościan skarbowych, na wyspie Oesel założone były prze skarb jeszcze w roku 1766. Z nich na ogólnej ustawie czy- niona była potrzebującym pożyczka zboża, z dodat- kiem niejakiego od pożyczki przyrostu także zbożem.

Do roku 1793 zebrało się w tych magazynach do 5830 czterwieri zboża. Ilość ta daleko przechodziła coroczną potrzebę, przeto postanowiono było na zapo- mogę włościan skarbowych zostawić połowę tego zbo- ża w magazynie, a drugą sprzedać. Otrzymane z prze- daży pieniądze, 11,710 rubli, były obrócone na *kapitał zapomogowy* dla pieniężnych pożyczek włościa- nom, mającym potrzebę pomocy takiego rodzaju.

W roku 1822, pomimo powtórnego sprzedania nad- potrzebnego zboża, zapas w magazynie urosł znowu do 5,000 czterwieri, a zapomogowy kapitał pieniężny wy- nosił już 58,300 rubli, z których czyniono pożyczki i wspomagały oczekiwaniom Zarządu włościan skarbo- wych; użytkując rozumnie z tego dobrodziejstwa, wło- ścianie widocznie się poprawili w swej gospodarce, w której usadowiły się porządek i dostatek.

Widząc tak szczęśliwy skutek, Dworzeństwo Ezel- skie zażądało rozciągnąć to dobrodziejstwo i na włościan obywatelskich. Zawsze gotowe na wszelką ofiarę dla dobra ogólnego, Dworzeństwo postanowiło: darować wło- ścianom wszystkie liczące się na nich obywatelskie za- ległości do roku 1818, i oprócz tego, zebrawszy mię- dzy sobą 14,000 rubli, na zakład zapomogowego dla nich kapitału *), wyjednać Najwyższe zezwolenie na przytę- czenie tej summy do wyżej pomienionego kapitału wło- ścian skarbowych, z tym warunkiem, ażeby odtąd wy- dawać z niego pieniężne pożyczki wszystkim w ogól- ności, tak skarbowym jako i obywatelskim włościanom. Po otrzymaniu na to Najwyższego dozwozenia, w roku 1823 otwarty został na wyspie Oesel *Ogólny włościań- ski Bank zapomogowy*, zarządzany przez Kommissyą, składającą się z członków, od skarbu i od dworzeństwa naznaczonych. Główne zasady, które są osnową tego zarządu, zawierają się w tém, co następuje:

1) *Pożyczki bez zwrotu* robią się włościanom, ule- głym jakimkolwiek, nie z własnej winy nieszczęściu, jako to: pożarowi od piorunu, gradobiciu, upadkowi by- dła i t. p.

2) *Pożyczki z powrotem* czyli pożyczki na 1, 2 i 3 lata, z wnoszeniem umiarkowanego przy wypłacie przyrostu (procentow) wydają się włościanom, chcącym przedsię- wziąć w swém gospodarstwie jakiekolwiek znaczne ulep- szenie, jako to: osuszenie błot, trzebienie, wyrabianie pu- stoszy, zalewanie łąk za pomocą kanałów i t. p. Poży- cki te naznaczają się podług rzeczywistej potrzeby i prawności pożyczającego.

3) Takież pożyczki dają się známym ze swej sta-

*) Należy uważać, że na wyspie Oesel liczba włościan skar- bowych daleko przewyższa liczbę obywatelskich.

старательнымъ хозяевамъ, на обзаведеніе себя лучшимъ скотомъ и лошадьми, полевымъ орудіемъ, отличными сѣменами и т. п.

4) *Ссуды* крестьянскимъ общинамъ выдаются не ниже 500 рублей и не свыше 6,000 рублей, при достаточномъ обеспеченіи вѣрности уплаты.

5) *Ссуды* *лигныя* крестьянамъ выдаются не менѣе 25 руб. и не свыше 500 р. на каждого.

6) Въ запасномъ магазинѣ положено имѣть всегда въ наличности не менѣе 6,000 и не болѣе 10,000 лотовъ, (3 лота равны 1 четверти). Весь сверхъ того оказывающійся въ запасъ хлѣбъ продается, и выручаемыя деньги приобщаются къ вспомогательному капиталу.

На основаніи сихъ общихъ правилъ, не стѣсняясь впрочемъ формами, а соображая всегда свои распоряженія съ обстоятельствами и съ истинною потребностію, Коммиссія выдавала (по десятилѣтней сложности) безвозвратныхъ ссудъ по 3,545 рублей въ годъ. Не смотря на то, вспомогательный капиталъ къ 1 Января 1838 года возросъ до 101,662 рублей а въ запасномъ крестьянскомъ магазинѣ было въ наличности: ржи 3183 четверти, ячменя 1499½ четвертей. Такимъ образомъ цѣль сего общепользнаго учрежденія исполнена; богатымъ хлѣбнымъ запасомъ всегдашнее безвужное продовольствіе крестьянъ Эзельскихъ совершенно обеспечено, а благоразумнымъ употребленіемъ выдаваемыхъ имъ изъ вспомогательнаго капитала различныхъ денежныхъ ссудъ, хозяйства ихъ годъ отъ года усовершенствуются и порядокъ и довольство въ нихъ возрастаютъ.

Такое благотворное дѣйствіе сего учрежденія не могло не обратить на себя особаго вниманія дворянскихъ сословій въ Прибалтійскихъ нашихъ губерніяхъ. Исполненные всегдашнимъ желаніемъ содѣйствовать всѣми отъ нихъ зависящими способами къ упроченію благосостоянія своихъ крестьянъ, благородныя Рыцарства, Лифляндское, Эстляндское и Курляндское, занялись также изысканіемъ средствъ для учрежденія у себя вспомогательныхъ Банковъ, которые заводятся уже по примѣру Эзельскаго, съ нѣкоторыми измѣненіями, по соображенію мѣстныхъ обстоятельствъ.

Въ Лифляндіи продовольствіе крестьянъ хлѣбомъ и сѣменами обеспечено съ избыткомъ, имѣющимися на законномъ положеніи въ крестьянскихъ магазинахъ запасами хлѣба *), и потому оставалось еще составить *денежный вспомогательный капиталъ*. На сей конецъ Лифляндское Рыцарство общимъ согласіемъ положило:

1) По числу душъ мужеска пола, внести отъ себя по 25 коп. съ каждой, на первое основаніе того капитала, и

2) По примѣру Эзеля, изъ хлѣбныхъ запасовъ въ общинныхъ крестьянскихъ магазинахъ, продавать ежегодно 20 часть хлѣба и выручаемыя за то деньги приобщать къ тому же капиталу.

Это предположеніе, удостоившись Высочайшаго соизволенія и утвержденія, приведено въ исполненіе, и по учиненіи такого же сбора по казеннымъ аренднымъ имѣніямъ, составился нынѣ вспомогательный капиталъ въ 106,158 руб. 90 коп. сереб., для крестьянъ казенныхъ и помѣщичьихъ. Управленіе этимъ капиталомъ и употребленіе его соответственно основной благотворной цѣли, возложено на Коммиссію, составленную по образцу Коммиссіи, на Эзелѣ существующей; она руководствуется тѣми же, вышеизъясненными основными правилами, съ нѣкоторыми только измѣненіями по мѣстнымъ обстоятельствамъ.

Такимъ образомъ, Лифляндскій Вспомогательный Банкъ основанъ и принятъ нашими поселянами съ живѣйшею благодарностію. По примѣрному исчисленію, вспомогательный капиталъ, въ теченіи первыхъ двадцати лѣтъ, чрезъ ежегодное приращеніе процентовъ и продажу избыточнаго въ запасныхъ магазинахъ хлѣба, долженъ составить 186,200 рублей серебромъ. При постоянномъ доброжелательномъ управленіи и справедливомъ распределеніи ссудъ, на соответствующее цѣли ихъ употребленіе, нѣтъ сомнѣнія, что учрежденіе этого Вспомогательнаго Банка болѣе и болѣе утвердится, и что возрастающій капиталъ представить не только намъ, но и потомкамъ нашимъ, вѣрный и надежный оплотъ противъ всякихъ непредвидимыхъ по сельскому хозяйству несчастій, и неизсякающій источникъ оживленія сельской промышленности и благосостоянія крестьянъ.

Августъ фонъ Гагемейстеръ.

Мыза Готгардсбергъ
17 Июля 1838.

(3. Г.)

*) Въ Лифляндіи, по 7 ревизіи, считалось 247,000 душъ мужеска пола, а по 8 оказалось 308,077 душъ. На нихъ соотпоставъ нынѣ въ крестьянскихъ запасныхъ магазинахъ 308,750 четвертей разнаго хлѣба.

ранности господарямъ, на опатрzenie siebie w lepsze bydło i konie, narzędzia rolnicze, dobre nasiona i t. p.

4) *Pożyczki gminom* włościańskim wydają się nie w mniejszej ilości nad rubli 500 i nie w większej nad 6,000 rubli, przy dostatecznymъ zabezpieczeniu wypłaty.

5) *Pożyczki osobiste* włościanom wydają się nie mniej nad 25 rubli i nie więcej nad 300 rubli dla każdego.

6) W magazynie zapasnymъ postanowiono mieć zawsze w gotowości nie mniej, jak 6,000 i nie więcej, jak 10,000 lów (3 lów równe są 1 czterci). Cafe nad tę ilość okazująca się w zapasie zboże, ma byćzъ przedawane, a otrzymane pieniądze przyłączają się do kapitału zapomogowego.

Na osnowie tychъ ogólnychъ prawideł, nie ściśniającъ się zъ resztą formami, ale stosującъ zawsze swe rozporządzenia do okoliczności i prawdziwej potrzeby, Kommissya wydawała (w proporcji dziesięcioletniej) pożyczekъ bez powrotu po 3,545 r. na rok. Pomimo tego, kapitał zapomogowy do 1-go Stycznia 1838 roku urosł do 101,662 rubli; a w zapasowymъ magazynie włościańskimъ było w gotowości: żyta 3,183 czterci, i jęczmienia 1,499½ czterci. Tymъ sposobemъ cel tego powozecznie pożytecznego zakładu został osiągnięty: przez obfity zapasъ zboża statecznie bez niedostatku przeżywienia włościan wyspy Oesel zupełnie zapewniono, a przez roztropne użycie wydawanychъ imъ z kapitału zapomogowego rozmaitychъ pożyczekъ pieniężnych, gospodarstwa ichъ corokъ polepszają się, a porządekъ i dostatekъ w nichъ wzrastają.

Takъ dobroczynne działanie tego zakładu nie mogło nie wrócić na siebie szczególnej uwagi stanówъ dworzańskichъ w Nadbaltyckichъ naszychъ Guberniachъ. Przejęci stateczną żądzą przykładania się wszystkimi od nichъ zależącymi środkami do utrwalenia dobrego bytu swychъ włościan, Szlachetne Rycerstwa, Inflantkie, Estońskie i Kurlandzkie, zajęły się także wyszukaniemъ środkówъ do założenia u siebie zapomogowychъ Bankowъ włościańskich, które się jużъ zakładają na wzórъ Oeselskiego, z niektórymi od mianami, stosownie do miejscowychъ okoliczności.

W Inflantachъ opatrzenie włościan w zboże i nasienie sowicie zabezpieczono, znajdującymi się na prawnej ustawie w magazynachъ włościańskichъ zapasami zboża **); a zatemъ zostawało jeszcze złożyć *pieniężny kapitał zapomogowy*. Na ten koniecъ Rycerstwo Inflantkie za wspólną zgodą postanowilo:

1) Podługъ liczby duszъ płci męskiej, wnieść od siebie po 25 kop. zъ każdej duszy, na pierwsze założenie tego kapitału, i

2) Na wzórъ wyspy Oesel, zъ zapasowъ zboża w gminnychъ magazynachъ włościańskich, przedawać corocznie 20 częśćъ zboża, wzięte za to pieniądze przyłączać do tegożъ kapitału.

Projektъ ten, otrzymawszy Najwyższe zezwolenie i utwierdzenie, przyprawdowany został do skutku, i po uczynieniu takiegożъ poboru w skarbowychъ majątkachъ arendownychъ, złożyłъ się terazъ kapitał zapomogowy, do 106,158 rubli 90 kopiejekъ srebremъ, dla włościanъ skarbowychъ i obywatelskichъ. Zarządъ tego kapitału i jego użycie podługъ zasadniczego celu dob. czynnego, polecono Kommissji złożonej na w. órъ Kommissji na wyspie Oesel będącej; trzyma się ona tychъże wyżej opisanychъ prawidełъ zasadniczychъ, z niektórymi tylko odmiannami stosownie do miejscowychъ okoliczności.

Tymъ sposobemъ, Inflantki Bankъ zapomogowy został założony i przyjęty przez naszychъ włościanъ zъ najżywszą wdzięcznością. Podługъ zbliżonego wyliczenia kapitał zapomogowy, w przeciągu pierwszychъ latъ dwudziestu, przez przyrostъ procentowъ i sprzedażъ nadpotrzebnaго w zapasowychъ magazynachъ zboża, powinienъ czynić 186,200 rubli srebremъ. Przy statecznymъ dobrymъ zarządzie i sprawiedliwymъ rozdzielaniu pożyczekъ, na odpowiednie celowi użycie, niema wątpliwości, że założenie tego Banku Zapomogowego coraz się więcej ugruntuje, i że kapitał rosnący będzie nie tylko namъ, ale i potomkomъ naszymъ, pewną ochroną przeciwko wszelkichъ nieprzewidzianychъ w gospodarstwie wiejskiemъ nieszczęściomъ, i niewyczerpanémъ źródłemъ ożywienia wiejskiego przemysłu i dobrego włościanъ bytu.

August von Hagemeister.

Majątekъ Gothardsbergъ
17 Lipca 1838 roku.

(Gaz. Rol.)

**) W Inflantachъ, podługъ 7-ej rewizji, liczyło się 247,000 duszъ płci męskiej, a w 8-ej okazało się 308,077 duszъ. Dla nichъ znajduje się terazъ we włościańskichъ magazynachъ zapasnychъ 308,750 czterci różnego zboża.